

‘Luister naar mij’

Ervaringen met Therapie na Seksueel Misbruik door een Broer of Zus

dr. Sheila van Berkel
berkelsvan@fsw.leidenuniv.nl

Universiteit
Leiden
Instituut Pedagogische
Wetenschappen

Disclosure/belangen spreker

Geen belangenverstrengeling

Geen (potentiële) belangenverstrengeling door

voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties

- Sponsoring of onderzoeksgeld²
- Honorarium of andere (financiële) vergoeding³
- Aandeelhouder⁴
- Andere relatie, namelijk ...⁵

-
-
-
-

Seksueel misbruik tussen broers en zussen

- Seksuele handelingen tussen broers en/of zussen
- Niet passend bij de ontwikkeling
- Schadelijk
- Eventueel gepaard met:
 - Machtsverschil
 - Dwang, dreiging, of geweld
 - Intimidatie of manipulatie

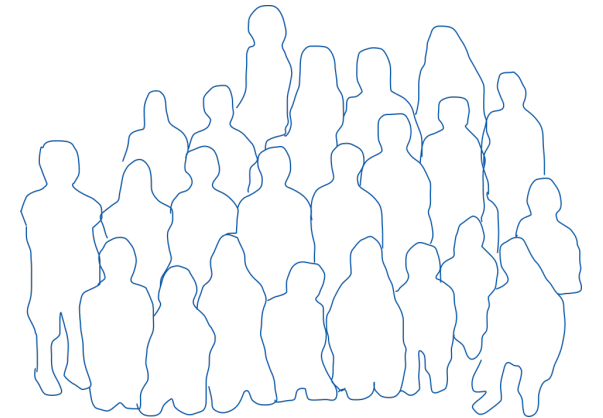
Seksueel misbruik tussen broers en zussen

- Hogere prevalentie dan andere vormen van incest
- Vaak geen openbaring vanuit slachtoffer
- Vergelijkbare gevolgen als ouder-kind misbruik
- Weinig specifieke kennis
- Geen specifieke interventies

Ervaringen met therapie

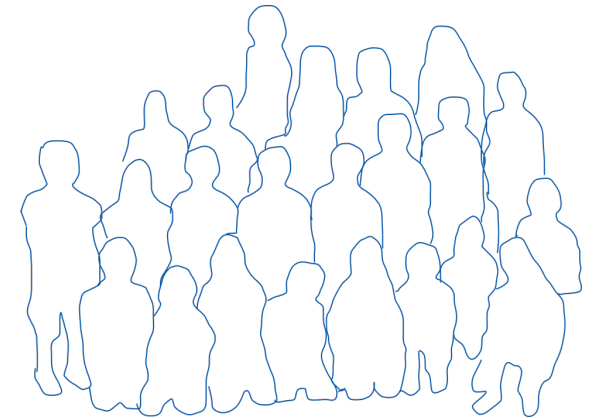
- Helpende en storende elementen van therapie
 - 4 online focusgroepen van 90 minuten
 - 12 deelnemers (1 man, leeftijd 20-60 jaar)
 - Meeste deelnemers kregen enkel behandeling als volwassene

Ervaringen met therapie

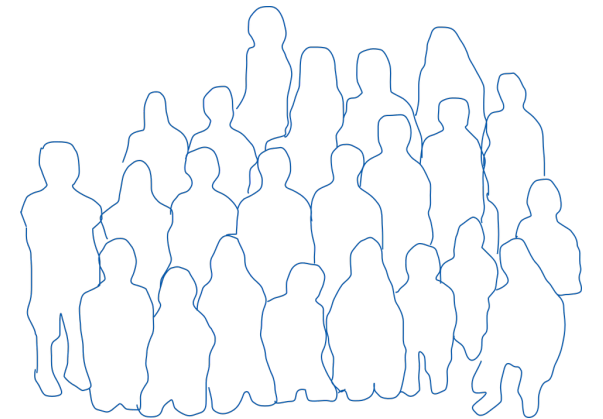
Centrale thema's:

- Aspecten van seksueel misbruik tussen broers en zussen die van belang zijn voor therapie
- De rol van de therapeut
- Uitdagingen en helpende elementen in specifieke therapievormen

Aspecten die van belang zijn voor therapie

- Moeite met het openbaren van het misbruik

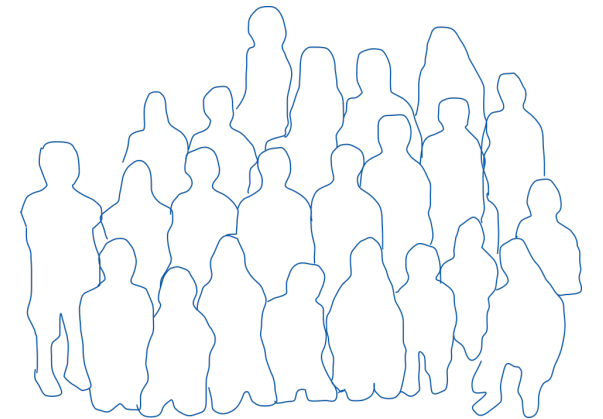

Moeite met het openbaren van het misbruik

“...ik voelde mij zo ontzettend verantwoordelijk voor het welzijn van mijn broers, mijn ouders, mijn opa's en oma's... als dit naar buiten zou komen, dan ben ik degene die het geluk van het gezin in handen heeft. Het voelde als: ik hoef maar in mijn vingers te knippen en ik kan jullie allemaal vernietigen.”

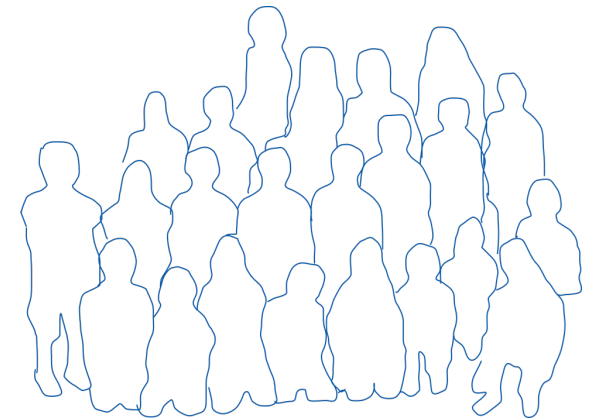
Aspecten die van belang zijn voor therapie

- Moeite met het openbaren van het misbruik
- Moeite met het zich open stellen voor therapie
- **Problemen in de relatie met familieleden**

Problemen in de relatie met familieleden

- Openbaring beïnvloedt alle relaties binnen het gezin
- Gebrek aan begrip, erkenning en steun
- Langdurige problemen in familierelaties
- Interpersoonlijk/relatieve trauma

Problemen in de relatie met familieleden

“...was het maar alleen het misbruik en niet de olievlek eromheen.”

“Maar met het misbruik hangt ook het verlies van de band met je ouders samen. Dat verandert ook, het gaat niet altijd om de daadwerkelijke handeling, maar het gaat over een gebruiksvoorwerp zijn of niet gezien worden, of heel veel andere thema 's die soms belangrijker zijn, terwijl de insteek heel vaak op alleen dat stukje misbruik is.”

De rol van de therapeut

- Acceptatie en vertrouwen
- Vermijden van hiërarchie
- Erkennen van kracht van de cliënt
- Niet veroordelend naar de broer/zus
- Afgestemde behandeling

“..het zou heel fijn zijn als er iemand tegenover je zou zitten die zou zeggen: ‘maar ik geloof jou’.”

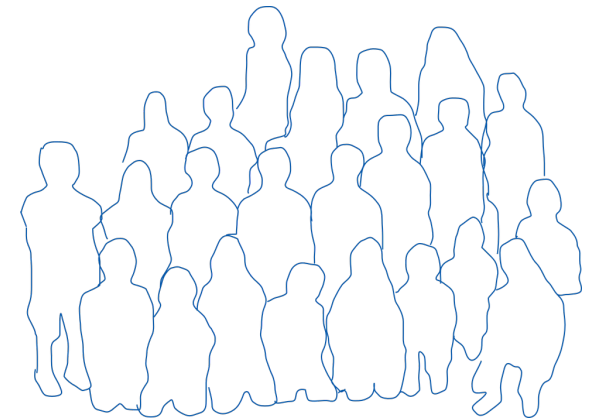
Afgestemde behandeling

“.. Ik denk niet dat er één juiste manier is, want het hangt heel erg van iedere situatie af, maar ook van waar je op dat moment in je leven staat... ik denk niet dat je met één hulpverlener het helemaal kan helen. [een hulpverlener] kan een stukje bijdragen en dan ga je weer door naar het volgende stukje waar je op dat moment aan toe bent.”

Uitdagingen en helpende elementen

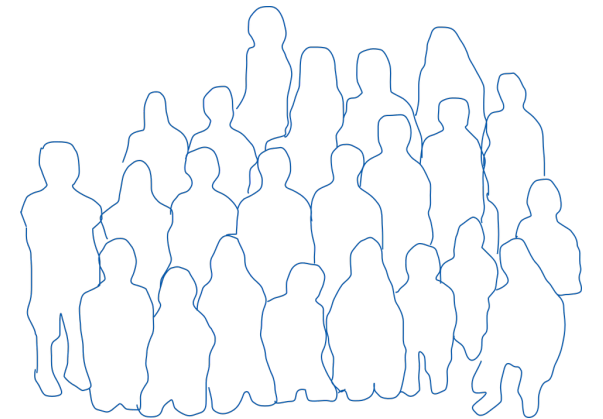
- Gezinsleden betrekken bij de behandeling
- Lichaamsgerichte therapie
- Contact met lotgenoten

“Ik vind het vreselijk wat jullie hebben meegemaakt, maar ik vind het heerlijk om me begrepen te voelen”

Conclusies

- Actief vragen naar seksueel misbruik ervaringen
- Erkenning, laten merken dat ze gezien en gehoord worden
- Afstemming op de persoon en situatie
- Erkenning van krachten
- Focus op relationeel trauma

Hartelijk dank!

De deelnemers van de focusgroepen

Het onderzoeksteam

dr. Iva Bicanic en dr. Anja van der Voort

Leids Universiteits Fonds/Stichting S.K.A.I.

**Universiteit
Leiden**
Instituut Pedagogische
Wetenschappen

Sheila van Berkel
berkelsvan@fsw.leidenuniv.nl